

**Proces-verbal nr. 1
din 27 februarie 2024**

**al ședinței Grupului de lucru interinstituțional responsabil
de implementarea și monitorizarea Planului de acțiuni pentru anii 2023-2025 privind
implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice pentru anii 2017-2027,
aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 169/2023**

La ședință au participat:

1. Nicolae Rădița, Director general adjunct, Agenția Relații Interetnice (ARI), Vicepreședinte al grupului de lucru
2. Angela Zagaiciuc, consultant principal, Direcția drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă, Cancelaria de Stat
3. Nadejda Vieru, Procuratura Generală
4. Cezara-Elena Polisca, șef Secția Didactico-Metodică și Formare Formatori, Institutul Național al Justiției
5. Vera Valuța, Inspectoratul General pentru Migrație, Ministerul Afacerilor Interne
6. Mariana Soltan, consultantă superioară, Direcția politici de asigurare a egalității între femei și bărbați, Ministerul Muncii și Protecției Sociale
7. Iurcu Denis, DPa INSP al IGP
8. Serghei Starodul, Academia MAI
9. Stela Baghici, Biroul Național de Statistică
10. Cristina Hadîrcă, șefa Direcției politici nediscriminare, Consiliul pentru Egalitate
11. Iuliana Cozma, Consultant principal, Direcția Monitorizare și Raportare, Oficiul Avocatului Poporului
12. Vera Petuhov, șef interimar al Secției social-umanitare și relații interetnice, Consiliul municipal Chișinău
13. Olesca Sărghi, Primăria municipiului Chișinău
14. Vera Oprea, Direcția Cultură, Primăria municipiului Bălți
15. Serghei Filipov, Consiliul raional Taraclia
16. Irina Constantinova, Director interimar, Centrul Științific și de Cercetare „Maria Marunevici” din UTA Găgăuzia
17. Oxana Paladi, Dr. habilitat în psihologie, conf. univ., șef-adjunct Secția Managementul Calității, Universitatea de Stat din Moldova
18. Tatiana Castrașan, Institutul de Administrație Publică, Universitatea de Stat din Moldova
19. Svetlana Dermenji-Gurgurov, dr. conf. univ., șef catedră, Catedra de limbi și comunicare, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău
20. Gheorghii Sult, Prorector pentru activitate didactică, Universitatea de Stat din Comrat
21. Evelina Șvidenco, Editoare-coordonare a proiectelor televizate în limbile grupurilor etnice conlocuitoare în Redacția Emisiuni SocioEconomice, Diasporă și Etnii, Instituția Publică Compania „Teleradio-Moldova” (TRM)
22. Tatiana Stavilova, Compania „Gagauziya Radio Televizionu”
23. Andrei Ludianciuc, TRM
24. Ion Mazur, Asociația Presei Independente
25. Teodor Candu, Doctor în istorie. conf. univ., director prim-adjunct, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală

26. Lucia Marinescu, Muzeul Național de Istorie a Moldovei
27. Irina Șihova, Muzeul de Istorie a Evreilor din Republica Moldova
28. Aliona Munteanu, Director adjunct, Biblioteca Națională a RM
29. Tatiana Coșeri, Director adjunct, Biblioteca Municipală „B. P. Hașdeu”
30. Sergiu Conovalu, Ofițer Programe Naționale, Oficiul Înaltului Comisar al OSCE pentru minoritățile naționale
31. Elena Cristian, Ofițer Programe Naționale, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE)
32. Iulia Votslava, Ofițer pentru drepturile omului, Oficiul ONU pentru Drepturile Omului
33. Cristina Sîrbu, șeful misiunii de sprijin în, Organizația internațională umanitară INTERSOS Moldova
34. Mihail Platinda, Platforma Tineretului Pentru Solidaritate Interetnică
35. Elena Bolocan, Institutul pentru Politici și Reforme Europene
36. Ion Duminică, Doctor în politologie, cercetător științific coordonator, Academia de Științe a Moldovei

Secretariatul Comisiei:

1. Ivan Dumunica, șef al Serviciului politici în domeniul relațiilor interetnice, Ministerul Educației și Cercetării (MEC)
2. Ludmila Burlaca, șef al Direcției consolidarea relațiilor interetnice, Agenția Relații Interetnice (ARI)

Ordinea de zi:

13.00 – 13.10	Cuvânt de salut <i>Valentina OLARU, Secretar de stat, Ministerul Educației și Cercetării</i>
13.10 – 13.20	Cu privire la constituirea Grupului de lucru interinstituțional responsabil de implementarea și monitorizarea Planului de acțiuni pentru anii 2023-2025 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice: misiunea, scopul și obiectivele acestora <i>Ivan DUMINICA, șef al Serviciului politici în domeniul relațiilor interetnice, Ministerul Educației și Cercetării</i>
13.20 – 14.20	Prezentările acțiunilor desfășurate pentru anul 2023 <i>Ludmila Burlaca, Șef Direcția consolidarea relațiilor interetnice, Agenția Relații Interetnice</i>
14.20 – 15.00	Sesiune de întrebări și răspunsuri

Desfășurarea ședinței:

1. Cuvânt de salut

Nicolae Rădița, Director general adjunct, Agenția Relații Interetnice a salutat membrii Grupului de lucru interinstituțional și a vorbit despre importanța implementării Planului de acțiuni pentru anii 2023-2025 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor

interetnice, menționând că, Programul va contribui la abordarea problemelor și provocărilor, precum: nivelul redus de participare a minorităților naționale la viața publică; eficiență scăzută a interacțiunii organelor consultative cu persoanele aparținând minorităților naționale, în special la nivel local; insuficiența de date dezagregate cu privire la minoritățile naționale; cunoașterea limitată a limbii române de către reprezentanții minorităților naționale/etnice; nivelul scăzut de cunoaștere de către diferite grupuri din societate a diversității culturale, lingvistice, istoriei și tradițiilor minorităților naționale; nivelul insuficient de promovare a diversității și multilingvismului în mass-media.

2. Cu privire la constituirea Grupului de lucru interinstituțional responsabil de implementarea și monitorizarea Planului de acțiuni pentru anii 2023-2025 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice: misiunea, scopul și obiectivele acesteia

DI Ivan Duminica, șef al Serviciului politici în domeniul relațiilor interetnice, MEC a salutat membrii Grupului de lucru interinstituțional menționând că, MEC are sarcina de a monitoriza executarea Hotărârii Guvernului Nr. 169 din 29 aprilie 2023 privind implementarea Programului pentru anii 2023-2025 de implementare a Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027.

DI Duminică a informat privind crearea Grupului de lucru interinstituțional și atribuțiile de bază ale acestuia:

- Pentru coordonarea și monitorizarea implementării Programului, a fost creat Grupul de lucru interinstituțional (conform ordinului MEC nr. 168 din 19 februarie 2024) care include instituțiile de stat (ministere, agenții), organizațiile non-guvernamentale din Republica Moldova, dar și parteneri internaționali. Componenta nominală a Grupului de lucru, de asemenea, are statut legal.

În caz de eliberare a membrilor Grupului din funcțiile deținute, atribuțiile lor în cadrul acesteia vor fi exercitate de persoanele nou-desemnate în funcțiile respective, fără emiterea unui alt ordin.

Atribuțiile de bază ale grupului de lucru interinstituțional sunt:

- coordonarea, monitorizarea și asigurarea abordării sinergice în implementarea Planului;
- validarea planului de monitorizare în vederea urmăririi gradului de implementare a acțiunilor din Planul pentru fiecare an de referință;
- participarea la ședințele convocate semestrial de către Ministerul Educației și Cercetării în comun cu Agenția Relații Interetnice;
- prezentarea de propuneri pentru eficientizarea realizării acțiunilor din Plan;
- examinarea și validarea rapoartelor anuale de progres și a raportului final de evaluare a Planului.

Dna Ludmila Burlaca, șef al Direcției consolidarea relațiilor interetnice, ARI a făcut o prezentare a Programului pentru anii 2023 – 2025 de implementare a Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027, aprobată prin HG nr.1464/2016, menționând cele patru domenii prioritare stabilite în Strategie:

- I. Participarea la viața publică;
- II. Limba ca mijloc de integrare: politicile privind limba oficială a statului și limbile minoritare;
- III. Dialogul intercultural și apartenența civică la statul Republica Moldova;
- IV. Mass-media.

Elaborarea Programului a avut un caracter incluziv, transversal, participativ și transparent, desfășurându-se în cadrul Grupului de lucru interinstituțional. Programul a fost elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării în colaborare cu reprezentanți ai autorităților/instituțiilor de stat, societății civile, reprezentanții Consiliului coordonator al organizațiilor etno-culturale,

partenerii de dezvoltare etc.: Agenția Relații Interetnice, Cancelaria de Stat, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Culturii, Ministerul Afacerilor Interne, Biroul Național de Statistică, Consiliul Audiovizualului, Consiliul pentru egalitate, Oficiul Avocatului Poporului, Institutul Patrimoniului Cultural, Congresul Autorităților Locale al Republicii Moldova, reprezentanți ai Consiliului coordonator al organizațiilor etno-culturale, reprezentanți ai societății civile, Oficiul Înaltului Comisar al OSCE pentru Minoritățile Naționale, Oficiul ONU pentru drepturile omului.

Punerea în aplicare a Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice pentru perioada 2017 - 2027 este prevăzută în Agenda de Asociere RM-UE pentru anii 2021 – 2027. Expirarea Planului de Acțiuni pentru 2017-2020 a determinat necesitatea, în conformitate cu prevederile Strategiei, elaborării unui nou Program pentru anii 2023 – 2025. De asemenea, adoptarea unui Program pentru perioada 2023- 2025 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice pentru perioada 2017 – 2027 este o măsură inclusă în Planul de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în avizul său privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană (aprobat de către Comisia Națională pentru Integrare Europeană pe data de 4 august 2022).

Membrii Grupului de lucru au mai fost informați de către Dna Ludmila Burlaca că, în conformitate cu Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, urmează a fi demarat procesul de evaluare a gradului de conformitate a Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027, activitatea de evaluare fiind inclusă și în Planul de acțiuni al Programului.

În procesul de elaborare a Programului și Planului de acțiuni conex s-a ținut cont de realizările, dar și de lacunele și lecțiile învățate, derivate din politicile în domeniu elaborate și implementate anterior, precum și standardele, obligațiile și bunele practici naționale și internaționale în domeniul drepturilor omului și consolidării relațiilor interetnice, care să răspundă cerințelor reprezentanților minorităților naționale din Republica Moldova.

3. Prezentarea acțiunilor succinte de către autoritățile și instituțiile responsabile pentru implementarea Planului de acțiuni 2023-2025 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice, pentru anul 2023.

DI Ivan Duminica, șef al Serviciului politici în domeniul relațiilor interetnice, MEC a prezentat informația conform următoarelor acțiuni:

Obiectivul 2.1.2.1. Monitorizarea implementării curriculei la limba și literatura rusă, ucraineană, găgăuză, bulgară și a programelor de educație multilingvă.
Acțiunea prioritară 2.1.2. Îmbunătățirea predării limbilor minorităților naționale în instituțiile de învățământ general.

Numărul de instituții care au implementat curricula de educație multilingvă – 42 de școli, 280 de clase în care fac studiile 6 100 de elevi și 214 învățători.

Numărul de copii care studiază limba minorităților naționale, dezagregat după limba:

Disciplina	Nr. elevi
Limba și literatură bulgară	5415
Limba și literatura romă	392

Limba și literatura ucraineană	2933
Limba și literatura gagauză	12609
Limba și literatura ebraică	979

Numărul profesorilor:

Disciplina	Nr. profesori
Istoria, cultura și tradițiile poporului bulgar	95
Istoria, cultura și tradițiile poporului evreu	15
Istoria, cultura și tradițiile poporului găgăuz	242
Istoria, cultura și tradițiile poporului rus	831
Istoria, cultura și tradițiile poporului ucrainean	91
Limba română alolingvi	26
Limba rusă	947
Limba și literatura bulgară	111
Limba și literatura ebraică	4
Limba și literatura gagauză	263
Limba și literatura română, alolingvi	871
Limba și literatura rusă	1808
Limba și literatura ucraineană	76
Total	5380

Obiectivul 3.2.1.2. Numărul de instituții, număr de elevi dezagregat după regiuni și limba vorbită care au implementat disciplina „Cultura Bunei Vecinătăți” – 2715.

Acțiunea 3.2.1. Promovarea dialogului intercultural prin activități formale și informale

Localitatea	Limba de instruire	Nr. de elevi	Nr. de instituții
Anenii noi	română	20	1
Anenii noi	rusă	84	2
Basarabeasca	rusă	21	2
Bălți	rusă	933	8
Cahul	rusă	304	4
Chișinău	română	124	3
Chișinău	rusă	195	3
Cimișlia	rusă	34	1

Criuleni	română	49	2
Călărași	rusă	48	1
Căușeni	română	30	1
Dondușeni	rusă	10	1
Drochia	rusă	49	3
Dubăsari	română	36	1
Edineț	rusă	202	4
Florești	română	22	1
Florești	rusă	57	2
Hîncești	română	11	1
Ialoveni	română	21	1
Ocnița	rusă	83	3
Orhei	rusă	45	1
Soroca	rusă	25	1
Strășeni	rusă	42	1
Sîngerei	rusă	26	1
Taraclia	rusă	53	3
Ungheni	română	58	1
Ungheni	rusă	35	2
UTA Găgăuzia	rusă	24	2
Șoldănești	română	27	1
Ștefan vodă	română	47	3
În total		2,715	61

DI Ivan Duminica a făcut apel către instituțiile responsabile să prezinte până la data de 29 februarie curent Ministerului Educației și Cercetării informația privind implementarea Planului de acțiuni pentru anii 2023-2025 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice, pentru anul 2023, în varianta electronică (format word).

Dna Ludmila Burlaca, șef al Direcției consolidarea relațiilor interetnice, ARI a prezentat succint acțiunile întreprinse de către ARI în anul 2023 privind realizarea Programului, după cum urmează.

Acțiunea 1.1.1.4. Organizarea și desfășurarea campaniilor de informare și sensibilizare (la nivel național și regional) a elevilor/studenților/ tinerilor specialiști privind drepturile minorităților naționale și participarea egală în serviciul public, inclusiv destinate populației majoritare.

Nr. de campanii desfășurate – 2 / nivel național. Nr. de persoane informate – 55 tineri:

- Vizita la Parlamentul RM a tinerilor comunităților ucrainene și bulgare, elevi la Liceul Teoretic „Mihail Koțiubinski” și Liceul Teoretic Bulgar „Vasil Levski” (23 februarie);
- ARI a susținut realizarea proiectului “Școala de Administrare Publică pentru minoritățile naționale” lansată de IPRE, în parteneriat cu Oficiul Înaltului Comisar pentru Minoritățile Naționale al OSCE și Ambasada Regatului Țărilor de Jos în Republica Moldova și a contribuit la mediatizarea rezultatelor acestuia.

Acțiunea 1.2.1.1. Managementul și menținerea bazei de date cu informații curente despre asociațiile minorităților naționale la nivel național și local din Republica Moldova și profilul organizațional al acestora.

Datele cu privire la organizațiile etnoculturale ale minorităților naționale acreditate pe lângă ARI sunt publicate pe pagina oficială a instituției: www.ari.gov.md. Baza de date este actualizată trimestrial.

Acțiunea 1.2.1.2. Organizarea de instruire pentru Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale și pentru organele consultative la nivel local și organizațiile societății civile în vederea sporirii capacităților de monitorizare a politicilor publice, de scriere a proiectelor, de management al organizației neguvernamentale, de creștere a capacităților de lobby și de promovare a drepturilor minorităților naționale.

Nr. de sesiuni organizate de către ARI – 6:

- Conferința națională „Îmbunătățirea situației comunităților defavorizate, inclusiv a celor de etnie romă. De la strategiile naționale la planificarea și punerea lor în aplicare la nivel local” (23 iunie 2023). Participanți – 75 persoane;
- Atelier de lucru ”Măsuri eficiente privind dezvoltarea colaborării mediatorilor comunitari cu reprezentanții poliției” (10 noiembrie 2023). Participanți – 100 persoane;
- Masă rotundă ”Provocările actuale în procesul susținerii populației de etnie romă în RM” (22 martie 2023). Participanți – 40 persoane;
- 4 ședințe ale CCOE (5 aprilie, 14, septembrie, 25 octombrie, 22 decembrie).
Direcțiile prioritare de instruire au vizat subiecte cu privire la: protecția minorităților naționale, combaterea discursului de instigare la ură, participarea și rolul organizațiilor neguvernamentale într-o societate diversă. Participanți – 75.
În total au fost instruite 290 persoane.

Acțiunea 1.2.2.1. Elaborarea strategiei de comunicare cu privire la asigurarea unei comunicări mai eficiente între Agenția Relații Interetnice și minoritățile naționale.

Documentul a fost elaborat și plasat pe pagina web oficială a Agenției Relații Interetnice.

Acțiunea 1.2.4.1. Organizarea sesiunilor de instruire/ informare pentru persoanele responsabile de domeniul minorităților naționale la nivel de administrație publică locală în vederea sporirii capacităților de implementare și monitorizare a politicilor publice

Sesiuni de instruire și de informare organizate de către ARI – 7:

- Conferința națională „Îmbunătățirea situației comunităților defavorizate, inclusiv a celor de etnie romă. De la strategiile naționale la planificarea și punerea lor în aplicare la nivel local” (23 iunie 2023);
- Vizite în teritoriu (Taraclia - 20 ianuarie, Orhei – 20 aprilie, Basarabeasca – 14 septembrie, Soroca – 28 septembrie, Strășeni – 26 octombrie, Anenii-Noi – 23 noiembrie).

Număr de persoane din administrația publică locală instruite – 156 persoane.

Număr de politici monitorizate – 5.

Acțiunea 2.1.3.1. Susținerea proiectelor desfășurate de sectorul asociativ/ organizațiile etnoculturale în vederea promovării multilingvismului: programe de mobilitate a tinerilor, concursuri, editarea literaturii, conferințe, excursii etc.

Nr. de evenimente organizate de către ARI – 7.

- Editarea calendarului-buclet evreiesc care reflectă specificul cultural, lingvistic și religios (tiraj 300 ex.);
- Editarea cărții ”Bafta romă a lui Pavel Andreicenco” (tiraj 300 ex.);
- Zilele Filmului Ucrainean în Moldova (26,27,28 mai) (450 pers.);

- Imersiune culturală, prezentare de spectacole ale teatrelor din Ucraina la IP Centrul de Cultură și Artă Ginta Latină (300 pers.);
  - Festivalul folcloric regional "Păstrăm tradițiile" (29 octombrie, Taraclia) (300 pers.);
  - Festivalul Etniilor, ediția XXII-a (17 septembrie) (10 000 pers.);
  - Carduri cu citate de promovare a multilingvismului (100 pers.);
- Nr. de participanți – 11. 750 persoane.

Acțiunea 3.1.1.1. Organizarea de evenimente și activități în vederea extinderii dialogului intercultural la nivel național, inclusiv în cadrul Casei Naționalităților

Nr. de evenimente organizate – 11:

- Festivalul folcloric regional „Păstrăm tradițiile” (29 octombrie, Taraclia) (300 pers.);
- Festivalul Etniilor, ediția XXII-a (17 septembrie) (10.000 pers.);
- Proiect cultural artistic televizat „Noi cântăm pentru pace în lume, pentru țările noastre în flori”, 32 de ani de independență a Ucrainei (25 august – 1 septembrie) (200 pers.);
- Ziua Internațională a Copiilor (3 iunie) (50 pers.);
- Zilele Filmului Ucrainean în Moldova (26,27,28 mai) (450 pers.);
- Ziua Cămășii Ucrainene – Vișivanka (19 mai) (400 pers.);
- Imersiune culturală, prezentare de spectacole ale teatrelor din Ucraina la IP Centrul de Cultură și Artă Ginta Latină (4,5,6,7 mai) (300 pers.);
- Expoziția – tradiția și cultura romani (Casa Naționalităților) (2-9 aprilie) (50 pers.);
- Acțiunea culturală consacrată cobzarului Taras Șevcenko (4, 9 martie – Casa Naționalităților) (100 pers.);
- Expoziție de fotografie „Big Heart” – 1 an de război în Ucraina (150 pers.);
- Expoziție de artă plastică cu prilejul Zilei Internaționale de Comemorare a Victimelor Holocaustului (23 ianuarie – 10 februarie ARTCOR) – 200 pers.

Nr. de participanți – 12 200 persoane.

Acțiunea 3.1.1.2. Organizarea evenimentelor de promovare a diversității culturale, a turismului și a brandurilor locale, la nivel local și național (târguri meșteșugărești, festivalul etniilor, maratoane culturale etc.

Nr. de evenimente la nivel național – 3. Nr. de evenimente la nivel regional – 1:

- Expoziția – tradiția și cultura romani (Casa Naționalităților) (2-9 aprilie) (50 de pers.);
- Festivalul folcloric regional „Păstrăm tradițiile” (29 octombrie, Taraclia) (300 pers.);
- Festivalul Etniilor, ediția XXII-a (17 septembrie) (10 000 pers.);
- Proiect cultural artistic televizat "Noi cântăm pentru pace în lume, pentru țările noastre în flori" (32 de ani de independență a Ucrainei) 25 august – 1 septembrie (200 pers.).

Nr. de produse media realizate – 28. Nr. de vizualizări – 7 739.

Acțiunea 3.3.2.1. Organizarea evenimentelor de sensibilizare (mese rotunde, conferințe, ateliere, traininguri) pentru angajații instituțiilor de stat la nivelul autorităților publice centrale și autorităților publice locale cu privire la interculturalism, managementul diversității, prevenirea tensiunilor interetnice și cooperare interculturală

Număr de evenimente organizate – 4:

- Conferință națională „Îmbunătățirea situației comunităților defavorizate, inclusiv a celor de etnie romă. De la strategiile naționale la planificarea și punerea lor în aplicare la nivel local” (23 iunie 2023) – 75 persoane;
- Atelier de lucru "Măsuri eficiente privind dezvoltarea colaborării mediatorilor comunitari cu reprezentanții poliției" (10 noiembrie 2023) – 100 persoane;

- Masă rotundă ”Provocările actuale în procesul susținerii populației de etnie romă în RM” (22 martie 2023) – 40 persoane;
- Discuție publică ”Asigurarea sustenabilității politicilor de incluziune a romilor din Republica Moldova”, (7 aprilie 2023) – 150 persoane .

Număr de participanți – 365. Nivel central – 265, nivel local -100.

Acțiunea 3.4.1.2. Crearea și susținerea platformelor de dialog și discuții cu participarea tinerilor cu privire la dezvoltarea activismului civic, aspecte de integrare a minorităților, schimb intercultural, eliminarea stereotipurilor, prevenirea discriminării rasiale și a tensiunilor interetnice de tip World Cafe, Open Space Discussions, Youth HUB etc.

Evenimente organizate – 3:

- Vizita elevilor din instituțiile de învățământ la Centrul- Muzeu „Memoria Holocaustului și Toleranța Interetnică” (23-27 ianuarie 2023 Săptămâna Memoriei Victimelor Holocaustului) – 50 participanți;
- Vizita la Parlamentul RM a tinerilor comunităților ucrainene și bulgare, elevi la Liceul Teoretic „Mihail Koțiubinski” și Liceul Teoretic Bulgar „Vasil Levski” (23 februarie) (35 de participanți);
- Vizita la ARI a participanților la Școala de Administrare Publică (24 februarie) (20 participanți).

Nr. de persoane informate – 105 tineri.

S-a mai discutat:

Sergiu Conovalu, Ofițer Programe Naționale, Oficiul Înaltului Comisar al OSCE pentru minoritățile naționale a menționat că OSCE a contribuit substanțial la elaborarea Strategiei ca document strategic care abordează problemele minorităților naționale din RM, susținând în continuare implementarea acestui plan.

OSCE a constatat că solicitările referitor la studierea limbii române depășesc așteptările.

Suntem de părerea că, acțiunea 1.1.1.1. referitor la organizarea stagiilor în instituțiile de stat trebuie încurajată.

Evelina Șvidenco, editoare-coordonare a proiectelor televizate în limbile grupurilor etnice conlocuitoare, TRM a informat despre emisiunile actuale pentru minoritățile naționale la TV Moldova 1, constatând că foarte multe emisiuni au fost închise din lipsă de cadre.

S-a propus cooperarea cu Universitatea de Stat în vederea angajării absolvenților de la facultatea de journalism.

Nadejda Vieru, Procuratura Generală a avut obiecții referitor la termenii de realizare a unor acțiuni din Plan.

DI Ivan Duminica, MEC a solicitat responsabililor de realizarea prevederilor Planului de acțiuni să conlucreze cu cei incluși la rubrica „parteneri”.

Stela Baghici, Biroul Național de Statistică a informat despre activitățile întreprinse, consultațiile publice, mesele rotunde organizate conform Planului de organizare a recensământului populației și locuințelor. S-a discutat modalitatea de recrutare și angajare a recenzorilor.

Ion Duminică, Doctor în politologie, cercetător științific coordonator, AȘM a vorbit despre situația refugiaților ucraineni și romi. A propus elaborarea unui Program de susținere a rafugiaților în baza prevederilor Planului de acțiuni pentru anii 2023-2025 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice.

Vera Valuța, Inspectoratul General pentru Migrație a informat despre elaborarea Planului național de incluziune în scopul integrării străinilor în RM.

Diverse.

În urma discuțiilor s-a decis:

1. Ministerele, alte instituții responsabile vor prezenta până la data de 29 februarie curent Ministerului Educației și Cercetării informația privind implementarea Planului de acțiuni pentru anii 2023-2025 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice, pentru anul 2023.
2. Ministerul Educației și Cercetării va prezenta Guvernului Raportul de progres privind implementarea Programului pentru anii 2023-2025 de implementare a Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027, pentru anul 2023.
3. Ministerele, alte autorități administrative centrale vor elabora Planuri de activitate pentru anul 2024 reieșind din responsabilitățile pentru fiecare entitate aparte.
4. Ministerele, alte instituții responsabile vor prezenta până în luna octombrie 2024 Agenției Relații Interetnice informația privind implementarea Planului de acțiuni pentru anii 2023-2025 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice, pentru anul 2024.
5. Agenția Relații Interetnice va prezenta Ministerului Educației și Cercetării Raportul de progres privind implementarea Programului pentru anii 2023-2025 de implementare a Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027, pentru anul 2024.

Director general adjunct, Agenția Relații Interetnice,
Vicepreședinte al grupului de lucru

Digitally signed by Rădița Nicolae
Date: 2024.03.22 16:53:50 EET
Interetnice Sign Signature
Location: Moldova

Nicolae Rădița

Șef al Serviciului politici în domeniul relațiilor interetnice,
Ministerul Educației și Cercetării,
Secretar al Comisiei specializate a
Consiliului național pentru drepturile omului

Ivan DUMINICA

Ex.: L. Burlaca, șef al Direcției consolidarea relațiilor interetnice, ARI,
Secretar al Comisiei